

Energi-,
Forsynings- og
Klimaministeriet

Notat om retlige konsekvenser som følge af implementeringen af Europa-Kommissionens forslag til revideret el-markedsdirektiv

Kontor/afdeling

xxx

Dato

15. marts 2018

J nr. 2016 - 3102

Indledning

Nærværende notat beskriver de forventede retlige konsekvenser for danske aktører og danske forbrugere som følge af implementeringen af Europa-Kommissionens oprindelige forslag til revidering af direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet (el-markedsdirektivet)¹.

Det bemærkes, at der som led i forhandlingerne i Rådet af Europa-Kommissionens forslag, er lagt op til væsentlige ændringer af forslaget. Disse ændringer, sammenholdt med ændringer som følge af de kommende trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet, betyder, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at fastlægge de endelige retlige konsekvenser for implementering af el-markedsdirektivet i dansk ret. En egentlig analyse af de retlige konsekvenser af el-markedsdirektivet vil derfor først kunne gennemføres, når et endeligt revideret el-markedsdirektiv er vedtaget i EU.

Nærværende notat beskriver derfor overordnet set de retlige konsekvenser, som Europa-Kommissionens oprindelige forslag forventes at medføre for danske forbrugere og aktører. Notatet vil således skulle læses med forbehold for de ændringer, som måtte komme som led i forhandlingerne i og mellem Rådet og Europa-Parlamentet.

Forslagets formål og implementering

Forslagets overordnede formål er at sikre, at EU's medlemsstater indfører markedsregler, der fremmer et velfungerende, fleksibelt indre el-marked, hvor forbrugere spiller en større rolle, og hvor forbrugere samtidig sikres flere rettigheder. Overordnet set er mange af ændringsforslagene en tilnærmelse til den eksisterende markedsregulering i Norden, herunder den eksisterende regulering af detailmarkedet i Danmark.

Implementeringen af el-markedsdirektivet forventes primært at medføre ændringer i lov om elforsyning og dertilhørende bekendtgørelser. Det er imidlertid ikke besluttet, hvordan ændringerne endeligt søges gennemført i dansk ret.

¹ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet (omarbejdning) KOM(2016) 864

Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

Indholdet i forslaget i el-markedsdirektivet kan meget overordnet opdeles i henholdsvis styrkede forbrugerrettigheder, -forpligtelser og – beskyttelse, samt ændringer på området for distribution og transmission. Nedenfor gennemgås ændringerne under de to overskrifter og der gives en foreløbig vurdering de retlige konsekvenser.

Styrkede forbrugerrettigheder, -forpligtelser og -beskyttelse

Europa-Kommissionens forslag opstiller nye regler for forbrugerindflydelse, forbrugerforpligtelser og forbrugerbeskyttelse. Forslaget har særlig fokus på at fremme forbrugernes aktive deltagelse i el-markedet, samt sikring af de rette rammer for aktivering af forbrugsfleksibilitet.

Styrkelse af forbrugernes rettigheder

Forslaget indeholder en række ændringer, der har til hensigt at styrke forbrugerens retsstilling, men som i vidt omfang allerede findes i dansk ret. Disse ændringer omfatter bl.a.:

- krav om, at forbrugere er berettiget til frit at vælge en el-leverandør,
- minimumskrav for, hvad en kontrakt mellem en forbruger og en el-leverandør skal indeholde,
- krav om hvilke forpligtelser en el-leverandør har over for en forbruger inden afbrydelse af leverance på grund af manglende betaling,
- krav om, at der etableres mindst ét værktøj, der muliggør en sammenligning af el-leverandørernes produkter, samt
- krav om udrulning af fjernaflæste timemålere.

Disse ændringer forventes alene at give anledning til mindre tilpasninger i dansk ret og vil derfor have begrænsede retlige konsekvenser for de danske forbrugere.

Krav til elregningen

Forslaget stiller en række yderligere krav til indholdet af forbrugernes elregning, som vil skulle gennemføres i dansk ret. Kravene vurderes have retlige konsekvenser danske el-handelselskaber.

Krav til funktionaliteten af fjernaflæste målere

Forslaget indeholder krav til funktionaliteten i de fjernaflæste timemålere og krav til målefrekvensen og tidsopløsning i afregning af forbrugerne, som vil kunne medføre ændringer i dansk ret. Der opstilles endvidere minimumskrav til håndtering af data, samt krav om, at der udarbejdes en fælles europæisk standard for dataformatet, som vil kunne medføre tilsvarende ændringer i dansk ret. Kravene vurderes at have retlige konsekvenser for de danske aktører.

Krav om dynamiske prisprodukter og udfasning af prisregulering

Forslaget indeholder desuden krav om, at forbrugere skal have mulighed for at blive afregnet via et prisdynamisk produkt, hvilket betyder, at elprisen afspejler

knapheden i systemet. Dette vil betyde en ændring i dansk ret, hvor der ikke i dag stilles krav til el-leverandørernes produktportefølje.

Det bemærkes, at danske forbrugere siden 2017 har haft mulighed for, at blive afregnet prisleksibelt, hvis de vælger en elleverandør, der tilbyder dette produkt. Store kunder har haft mulighed for en timeafregning siden 1999, hvor de største forbrugere fik frit leverandørvalg.

Med forslag til el-markedsdirektivet stilles der endvidere krav om udfasning af prisregulering på detailmarkedet. Danmark anvender kun i særtilfælde temporært regulerede elpriser i detailmarkedet. Det drejer sig navnlig om tilfælde, hvor en el-handelsvirksomhed går konkurs, samt situationer, hvor en borger skifter adresse.

Aktivering af forbrugerne

I forslaget sikres forbrugerne ret til at producere, forbruge, lagre og sælge el. Disse forslag vurderes ikke at have retlige konsekvenser for de danske forbrugere, idet danske forbrugere allerede i dag har mulighed for egenproduktion. I forslaget stilles der desuden krav til, at forbrugerne ift. både at betale nettariffer for den strøm, som de føder ind på nettet og den strøm de forbruger. Heller ikke dette forslag forventes at få retlige konsekvenser for danske forbrugere, idet de danske forbrugere fremadrettet skal betale tariffer for forbrug og produktion som følge af markedsmodel 2.0.

Der er i forslaget til el-markedsdirektivet fokus på aggregatorers rolle på el-markedet, herunder aggregatorers rettigheder og forpligtelser. En aggregator er en markedsaktør, som forbrugere kan delegeres ansvaret for deres fleksibilitet til. Forslaget sikrer forbrugerne en ret til frit at kunne indgå en aftale med en aggregator om salg af fleksibilitet. Europa-Kommissionens forslag, vil også på dette område kunne betyde ændringer i dansk ret eksempelvis i form af regler om oplysning af forbrugernes balanceansvarlige, som vil kunne påvirke både i danske forbrugere og aktører,

Forbrugere gives med forslaget endvidere mulighed for at stifte såkaldte lokale energifællesskaber. Lokale energifællesskaber har ret til at etablere et produktionsanlæg som f.eks. en vindmølle eller lagring. Derudover kan lokale energifællesskaber selv stå for infrastrukturen ved at agere som et lokalt distributionsselskab. Deltagelse i et lokalt energifællesskab kan kun ske på frivillig basis. Dansk ret er i dag udformet således, at forbrugere har ret til, i fællesskab, at etablere el-produktionsanlæg og forbruge og sælge strømmen. Forslaget om lokale energifællesskaber vil imidlertid give anledning til ændringer i dansk ret, idet der med forslaget lægges op til et gunstigere regelsæt for lokale energifællesskaber og deres medlemmer, end hvad dansk ret på nuværende tidspunkt tilbyder forbrugere, der i fællesskab ønsker at etablere et el-produktionsanlæg og forbruge og sælge strømmen.

Ændringer på området for distribution og transmission

Forslaget indeholder en række nye krav til distributions- og transmissionsvirksomheders organisering og udførelse af opgaver.

Krav til distributionsvirksomheder

I definitionen af distributionsvirksomhedernes opgaver tilskriver forslaget distributionsvirksomheder en større og mere aktiv rolle end i dag. Det forventes at forslaget indebærer, at dansk ret vil skulle ændres med henblik på at skabe rammer for, at forbrugsfleksibilitet kan sælges lokalt til distributionsvirksomheder. Forslaget vil dermed muliggøre og give incitament til distributionsvirksomhederne til at indkøbe systembærende ydelser lokalt og på transparente, ikke-diskriminerende og markedsbaserede vilkår.

Krav om ladestandere

Forslaget fokuserer endvidere på udviklingen af elbiler i markedet. Medlemsstaterne forpligtes til at udarbejde regulering, der fremmer tilslutning af offentligt tilgængelige ladestationer til distributionsnettet. Forslaget lægger op til, at distributionsvirksomhederne skal gøre det muligt at tilslutte ladestanderere til nettet, men distributionsvirksomhederne må som udgangspunkt ikke selv eje, udvikle eller drive anlæg til lagring af el, som fx batterier samt ladestandere, med undtagelse af nærmere definerede særlige omstændigheder, som fx i en udviklingsfase. Forslaget vil kunne medføre ændringer i dansk ret og vil dermed også kunne have retlige konsekvenser for danske distributionsvirksomheder.

Krav til udvikling af netudviklingsplaner

Distributionsselskaberne forpligtes i forslaget derudover til at udarbejde en netudviklingsplan, der indeholder planlagte investeringer over de kommende fem til ti år. Netudviklingsplanen skal bl.a. inkludere planlagte investeringer i opladestationer til eldrevne køretøjer, samt fremhæve anvendelse af fleksibelt forbrug, energibesparelser og lagring som alternativ til netudbygning. Gennemførelse af forslaget vil således kunne medføre krav i dansk ret om, at netvirksomheder skal udarbejde en netudviklingsplan og sende denne til den regulerende myndighed hvert andet år.

Krav til transmissionsoperatører

Forslag til el-direktivet indeholder ligeledes en række nye krav til transmissionssystemoperatører (TSO) samt en beskrivelse af TSO'ernes rolle og opgaver. Forslaget stiller blandt andet krav til TSO'er om samarbejde og koordinering med andre landes TSO'er, via såkaldte regionale driftscentre, samt en forpligtelse til at samarbejde med distributionsvirksomhederne. Samtidig skal de nationale tilsynsmyndigheder forpligtes til at føre tilsyn med de regionale driftscentre. Forslaget vil kunne medføre ændringer i dansk ret, som vil have konsekvenser for Energinet, der forpligtes til at samarbejde og koordinere med både distributionsvirksomhederne i Danmark og med andre TSO'er på tværs af landegrænser. Forslaget vil også have retlige konsekvenser for Energitilsynet, idet sidstnævntes ansvarsområde udvides

til også at omfatte tilsyn med nærmere definerede forhold i de regionale driftscen-
tre.

Kommissionens forslag indeholder desuden krav om, at TSO'erne som udgangs-
punkt ikke må eje anlæg, der leverer systemydelser eller anlæg til lagring af el.
Kommissionens forslag forpligter TSO'erne til at anvende markedet til at sikre ba-
lance og forsyningsikkerhed i el-systemet frem for, at TSO'erne selv investerer i
eller anvender egne anlæg til at levere systembærende ydelser i konkurrence med
markedsaktører. Formålet med forslaget er at fremme, at investeringer i systembæ-
rende ydelser i højere grad leveres fra markedsaktører gennem en markedsbaseret
og transparent proces. Forslaget kan således medføre ændringer i dansk ret, som
påvirker Energinets muligheder for ejerskab af anlæg, der leverer systemydelser.